

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-296-8-47>

DEVELOPMENT OF DIGITALIZATION IN UKRAINE DURING THE WAR

РОЗВИТОК ЦИФРОВІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ

В умовах повномасштабного воєнного вторгнення РФ в Україну цифрова трансформація вітчизняної економіки стала основою фінансування її потреб та реалізації ефективних управлінських рішень. У 2022 р. Україна посіла друге місце серед 35 країн у дослідженні рейтингу «Open Data Maturity 2022» щодо оцінки розвитку сфери відкритих даних – рівень зрілості відкритих даних в Україні становив 97% (середній показник у Європі – 82%) [1]. В Україні активно розвивається *military-tech*, що змінює хід воєнних подій. На підтримку цього тренду Уряд передав Фонд розвитку інновацій у сферу управління Міністерства цифрової трансформації України [2].

Зважаючи на вагомі позитивні наслідки цифровізації значна частина фінансової і технологічної підтримки країн-партнерів та дій вітчизняного уряду зосереджується саме у сфері цифрової трансформації, зокрема:

- задекларовано низку законодавчі ініціативи щодо продовження інтеграції законодавства України з питань цифрової трансформації до положень права Європейського Союзу (*acquis EC*), їх швидкого післявоєнного відновлення шляхом об'єднання ресурсів [1];

- підписано Закон щодо забезпечення укладення угоди між Україною та ЄС Про взаємне визнання кваліфікованих електронних довірчих послуг та імплементації законодавства ЄС у сфері електронної ідентифікації [3];

- прийнято законопроект «Про цифровий контент та цифрові послуги», спрямований на імплементацію в національне законодавство України Директиви 2019/770 Європейського Парламенту і Ради [4];

- підписано зі Францією спільну Дорожню карту технологічного сектору, що посилить цифрову співпрацю за участі французьких та українських підприємців у сфері високих технологій [5]. В рамках цієї співпраці планується виділити 1 млн євро на підтримку українських технологічних стартапів, яким сприятимуть спеціальні правові умови й спеціальний податковий та економічний простір «Дія.City»;

– реалізується міжнародна ініціатива відновлення та розвитку України через інновації та цифровізацію *Digital4Freedom* [5]. Компанія *SAP* здійснює диджитал-лендліз і безплатно передала близько 1000 ліцензій на програмне забезпечення для військових потреб Мініоборони України, надала доступ до *SAP Ariba Discovery*, що допомогло забезпечити надходження основних гуманітарних товарів до України, закупівлю ліків та медичного обладнання [2];

– підписано меморандум щодо продовження співпраці з Компанією «*Amazon*» в Україні щодо підтримки цифрової інфраструктури у сфері хмарних технологій [6]. «*Amazon*» вже забезпечила хмарними технологіями близько 100 державних реєстрів України та критичних баз даних, що дало змогу зберегти важливі державні, банківські ресурси;

– компанія «*Microsoft*» надала Україні технологічну допомогу у розмірі 500 млн. дол. США, яка дозволяє державним установам, підприємствам критичної інфраструктури безоплатно використовувати цифрову інфраструктуру та працювати в хмарі «*Microsoft Cloud*», що підтримує Україну у сфері кібербезпеки [7];

– компанія «*Google*» надає технологічну і фінансову допомогу в рамках спільних проєктів: грант на суму 2 млн дол. США та підтримка «*Google.org Fellowship*» спрямовані на розвиток цифрової освіти; це 50 тисяч ліцензій «*Google Workspace*», а також підтримання ініціативи проєкту «Дія.Цифрова освіта»;

– з компанією «*CEO Nokia*» досягнуто домовленості щодо сприяння цифровізації для спільного розвитку української телеком-інфраструктури, інтеграції України в міжнародний телеком-ринок та підсилення потужності інтернет-мереж. У 2022 р. *Nokia* вже передала Україні 1770 *WiFi Beacons*, які забезпечують інтернетом укриття шкіл; ще 3 230 *WiFi Beacons* планують отримати найближчим часом. Крім цього, компанія надасть експертну підтримку щодо впровадження *Smart City* рішень і центрів обробки даних [8].

Завдяки домовленостям Міністерства цифрової трансформації України з міжнародними партнерами вдалось забезпечити майже 30 тис. «старлінків», які стали частиною вітчизняної критичної інфраструктури [9].

Цифрові технології сприяють швидкому та ефективному збору коштів на військові потреби. На фандрейзинговій платформі «*UNITED24*» у сфері *military-tech* у 2022 р. залучено 255 млн дол. Зокрема, у межах проєкту «Армія дронів» Міноборони України, Держспецзв'язок та інші органи виконавчої влади законотрутували 1577 безпілотників на суму понад 3,2 млрд грн [10]. Сума збору коштів на генератори для українських лікарень амбасадорами «*UNITED24*» перетнула позначку 2 млн дол. США [11].

Реалізація програми міжнародної грошової допомоги «EU4Business: конкурентоспроможність та інтернаціоналізація МСП» від німецької компанії «*Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit GmbH*» надала 150 000 грн грантової допомоги для розвитку підприємницької екосистеми в Україні [12].

За кошти, зібрані через фандрейзингову платформу *UNITED24*, будуть відновлювати багатоквартирні будинки в Київській області, які були частково пошкоджені. Завдяки донорам *UNITED24* зі 110 країн з 719 млн грн уже зібрано понад 504 млн грн [13].

Започаткування міжнародного збору *Keep Ukraine Moving* у січні 2023 р. дало змогу залучити 3 млн дол. США на машини швидкої допомоги типу С в межах продовження масштабної підтримки України через *UNITED24* з боку компанії *CEO Uber* [8].

За підтримки *Google* та *ЮНЕСКО* Міністерство цифрової трансформації України спільно з Міністерством освіти і науки України продовжило ініціативу «Ноутбук кожному вчителю», завдяки якій до закладів освіти надійшли 50 тис. нових хромбуків [14].

Міжнародна ініціатива Digitality в реалізації цифрових рішень ініціювала впровадження нового проєкту для поширення у світі цифрового досвіду України й мобільного застосунку «Дія», представленого Міністерством цифрової трансформації України спільно з європейськими партнерами. Для його реалізації *USAID* надасть Україні 650 тис. дол. США [1].

Реалізація зазначених ініціатив має забезпечити фінансування і запуск нових цифрових проєктів та інноваційних рішень, що сприятиме:

- посиленню стійкості вітчизняної економіки;
- оптимізації цифрових процесів і впровадженню інновацій, важливих для відновлення та відбудови країни;
- розширенню умов для участі України у програмі «Цифрова Європа», яка надає додаткові стимули й можливості (зокрема фінансові) для цифрової трансформації пріоритетних галузей і сфер суспільного життя, розвитку цифрової економіки та ІТ-бізнесу, підтримки розвитку українських стартап-екосистеми, інтеграції України до Індексу цифрової економіки та суспільства ЄС.

Література:

1. Огляд цифрової трансформації економіки України (грудень 2022 року). URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/ohlyad-tsyfrovoyi-transformatsiyi-ekonomiky-ukrayiny-hruden-2022-roku>.

2. Комітет з питань цифрової трансформації інформує про підсумки роботи за 2022 рік та плани на 2023 рік. URL: https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/231970.html.

3. Наближаємо до цифрового безвізу з ЄС: Президент України підписав Закон про електронні довірчі послуги та електронну ідентифікацію / Міністерство цифрової трансформації України. 2022. 30 груд. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/nablizhaemo-do-tsifrovogo-bezvizu-z-es-prezident-ukraini-pidpisav-zakon-pro-elektronni-dovirchi-poslugi-ta-elektronnu-identifikatsiyu>.

4. Проект Постанови про прийняття за основу проекту Закону України про цифровий контент та цифрові послуги № 6576/П від 05.12.2022. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/40981>.

5. Уряд Франції виділить 1 млн євро на підтримку українських технологічних стартапів. Galinfo. 2022. 15 груд. URL: https://galinfo.com.ua/news/uryad_frantsii_vydilyt_1 mln_ievro_na_pidtrymku_ukrainskyh_tehnologichnyh_startapiv_393031.html.

7. Amazon надасть Україні додаткові 75 мільйонів доларів. Економічна правда. 2022. 01 груд. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/12/1/694472>.

8. Огляд цифрової трансформації економіки України в умовах війни (листопад 2022). URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/ohlyad-tsyfrovyi-transformatsiyi-ekonomiky-ukrayiny-v-umovakh-viyny-0>.

9. Співпраця Мінцифри і Nokia: компанія надає Україні 5000 WiFi Beacons. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/spivpratsya-mintsifri-i-nokia-kompaniya-nadae-ukraini-5-000-wi-fi-routeriv>.

10. Михайло Федоров: Команді Мінцифри вдалось забезпечити майже 30 тисяч Старлінків для України. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/mikhaylo-fedorov-komandi-mintsifri-vdalos-zabezpechiti-mayzhe-30-tisyach-starlinkiv-dlya-ukraini>.

11. У Мінцифри назвали 100 перемог за майже рік війни. Internetua. 2022. 29 груд. URL: <https://internetua.com/u-mincifri-nazvali-100-peremog-za-maije-rik-viini>.

12. CEO Uber прибув до Києва та оголосив про новий внесок через UNITED24. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/seo-uber-pribuv-do-kieva-ta-ogolosiv-pro-noviy-vnesok-cherez-united24>.

13. Огляд інструментів цифрової трансформації економіки України у січні 2023 року. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/ohlyad-instrumentiv-tsyfrovyi-transformatsiyi-ekonomiky-ukrayiny-u-sichni>.

14. Антикорупційний проект та платформа для моніторингу: журі визначили чотирьох переможців конкурсу Open Data Services Support. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/antikoruptyyniy-proekt-ta-platforma-dlya-monitoringu-zhuri-viznachili-chotirokh-peremozhtsiv-konkursu-open-data-services-suppo>.

15. Ноутбук кожному вчителю: українські освітяни отримали 50 тисяч хромбуків від Google та ЮНЕСКО. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/noutbuk-kozhnomu-vchitelyu-ukrainski-osvityani-otrimali-50-tisyach-khrombukiv-vid-google-ta-yunesko>.